

УДК: 378.091.313:004.77:796.071.4
DOI 10.31494/2412-9208-2020-1-2-289-300

THE USE OF DISTANCE TECHNOLOGIES IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Anatolii KONOKH,

Doctor of Sciences (Pedagogy),
Professor

Анатолій КОНОХ,

доктор педагогічних наук, професор

konoch105@rambler.ru
<https://0000-0003-4283-9317>

Zaporizhzhya National University

Запорізький національний
університет

✉ 66, Zhykovsky street,
Zaporizhzhya, 69063

✉ вул. Жуковського, 66,
м. Запоріжжя, Україна, 69063

Анна ВАНОРКА,
Teacher

Анна БАГОРКА,
викладач

A-M1@ukr.net
<https://0000-0002-9951-4946>

College of Economics and Law of
Zaporizhzhya National University

Економіко-правничий коледж
Запорізького національного
університету

✉ 66, Zhykovsky street,
Zaporizhzhya, 69063

✉ вул. Жуковського, 66,
м. Запоріжжя, Україна, 69063

Tetiana NAPALKOVA,
Teacher

Тетяна НАПАЛКОВА,
старший викладач

napalkova.tatiana1965@gmail.com
<https://0000-0002-5928-6117>

Zaporizhzhia Polytechnic National
University

Національний університет
«Запорізька політехніка»

✉ 64, Zhykovsky street,
Zaporizhzhya, 69063

✉ вул. Жуковського, 64,
м. Запоріжжя, Україна, 69063

Original manuscript received: July 02, 2020
Revised manuscript accepted: August 10, 2020

ABSTRACT

The expansion of information technologies took place in recent decades. Such technologies have accelerated the development of distance education (mainly in higher education). Technologies helped to transform a set of teachers' suggestions and students' expectations about knowledge they can acquire in a convenient place and time.

Lifelong education became the usual thing. The relevance of the study is dictated by social realities. The future specialist should be able to receive a full education, even in circumstances that exclude the possibility of traditional classroom training (training meetings, participation in sports, temporary disability, self-isolation, quarantine, etc.). The format of distance learning satisfies many needs of both: teachers

and students. However, despite the high level of information technology development, distance education does not have ready-made solutions in the teaching of specialized disciplines in the training of future specialists in physical culture and sports in colleges, universities of professional higher and higher education.

The article considers the issues of pedagogical interaction in distance format, identifies and substantiates the features of organizing classes in specialized disciplines with the use of synchronous and asynchronous distance technologies in the training of future specialists in physical culture and sports, analyzes forms of control in distance learning.

The study of each discipline includes theoretical material, which is mainly studied independently under the supervision of the teacher, video-lectures and lectures in the format of multimedia PowerPoint presentations, video conferencing on the Zoom platform in the format of lectures, surveys, problem-solving, testing and tasks in Moodle, video-tutorials.

Distance education provides a comprehensive use of modern technologies – educational, management, communication, information, it is accessible and open. But there is a necessity to diversify forms of communication, the time of their holding

The results of our research shows, that the further development of distance technologies is actual, their intensive implementation will help to expand the opportunities of continuing education in the specialty of physical culture and sports.

Key words: lifelong education, information technologies, future specialists in physical culture and sports, distance learning.

В останні десятиліття в усіх сферах життя (медичній, політичній, фінансовій, транспортній, культурній, освітній тощо) спостерігається стрімке впровадження новітніх технологій. Постійний розвиток та вдосконалення змісту і якості освіти – неперервний процес задля ефективності професійної підготовки майбутнього фахівця. Дистанційні технології все більш упевнено впроваджуються в освітній простір. Цьому сприяє з-поміж іншого популярність неперервної освіти протягом життя, потреба повсякчас вміти орієнтуватися у бурхливому інформаційному середовищі.

Дистанційна освіта має давню історію (концепція датується 18 століттям), але лише в другій половині ХХ століття стали доступні прогресивні технології та засоби комунікації (суспільне радіо, телебачення, Інтернет). Саме поява Інтернету на початку 2000-х років сприяла доступності та популярності програм дистанційного навчання. Комп'ютери та Інтернет зробили його швидким, простим, зручним та таким, що не потребує занадто великих витрат.

У дистанційної освіти є перспективи, пов'язані з реалізацією навчання протягом усього життя. Неперервна ж освіта, у свою чергу, передбачає мобільність, доступність і гнучкість освітніх технологій, які притаманні дистанційним засобам навчання. Серед інших переваг цієї форми освіти – часова і просторова незалежність обох сторін освітнього процесу, індивідуальний темп навчання, розвиток самодисципліни і самоорганізованості, економія часу і фінансів, миттєвий доступ до електронних ресурсів і т. ін. Однією з найбільш очевидних переваг дистанційного навчання є те, що це можна зробити з будь-якого місця, де є Інтернет.

Однак не лише цими причинами обумовлена зростання популярності дистанційного навчання у світі загалом та в Україні зокрема.

Поодинокі й масові випадки захворювань, карантинні заходи під час освітнього процесу протягом навчального року, інші об'єктивні чи суб'єктивні причини, які унеможливають фізичну присутність на групових аудиторних чи практичних заняттях, суттєво знижують як успішність студентів, що тимчасово не відвідують заняття в закладі освіти, так і якості освіти, оскільки в таких випадках навчання фактично припиняється на певний час і наздогнати пропущений матеріал не завжди можливо без втрати якості освіти. І в таких ситуаціях на допомогу приходять саме дистанційні засоби навчання.

Існує два види технологій дистанційного навчання: синхронне та асинхронне навчання.

За синхронного навчання всі учасники навчаються одночасно. Традиційні аудиторні також є прикладом синхронного виду навчання, що ж стосується дистанційної освіти, то синхронні методи навчання включають в себе відеоконференції, веб-конференції, навчальне телебачення,

Асинхронне дистанційне навчання набагато гнучкіше, ніж синхронне. Студенти можуть отримати доступ до матеріалів курсу, коли і звідки їм зручно, не мають бути присутніми під час освітнього процесу. Найдавнішою формою асинхронної технології дистанційного навчання є поштова кореспонденція, яка застосовується вже більш як століття. Сьогодні електронна пошта, відео- та аудіозаписи, дошки оголошень, матеріали для друку, факсимільне та потокове відео через Інтернет тощо є невід'ємними ознаками асинхронного дистанційного навчання.

Педагогічні нововведення включають відкритий, дистанційний режим, неперервність упродовж життя, гнучке, асинхронне, інтерактивне та змішане навчання.

Дистанційні технології не мають підтримувати лише координацію робочих процесів, а відповідати потребам у навчанні (Valkanos, 2005).

Протягом останніх років навчання на основі дистанційних технологій вдало поєднується з традиційними формами навчання (Kerres, 2003).

Перехід від традиційної до змішаної форми навчання вимагає зміни ставлення з боку педагогів. Рухаючись до двосторонньої участі в навчанні та до парадигми, орієнтованої на слухачів (студентів), перед педагогом стоїть завдання передбачити потенційні труднощі, спланувати можливість оперативного реагування на подібні ситуації. Студент навчатиметься в самостійному режимі, часто не маючи можливості миттєво отримати відповідь на потенційні питання. Звичайно, синхронні сеанси можуть забезпечити миттєву двосторонню взаємодію завдяки дистанційним засобам. Отже, технології дозволяють створити навчальну спільноту, де викладач бере участь двома способами, а саме: попередньою підготовкою матеріалів, тестів та тематичних досліджень, а також спілкуванням із студентами як синхронно, так і асинхронно (Dawson, 2006).

Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту має принципові особливості порівняно з підготовкою фахівців інших спеціальностей, оскільки близько 64 відсотків посідають практичні дисципліни, які потребують фізичного перебування в спеціальних приміщеннях (спортивних, гімнастичних, тренажерних залах тощо), обладнання (спортінвентарю, обладнання, спортивних снарядів тощо), відповідного одягу, взуття тощо. Окрім цього, значна кількість фізичних вправ та спортивних ігор є груповими, а, отже, виконувати їх з умовним партнером (командою, суперником тощо) перед екраном гаджета не має сенсу. Отже, розглядати підготовку майбутніх фахівців фізичної культури і спорту виключно за допомогою засобів та технологій дистанційної освіти вважаємо недоцільним та таким, що не сприятиме повноцінному формуванню професійних компетентностей.

Тож, є потреба в пошуку інноваційних форм освітнього процесу з можливістю використання навчання, орієнтованого на дистанційні форми, впродовж усього навчального року, а не лише в умовах форс-мажорних чи інших об'єктивних/суб'єктивних обставин.

При аналізі педагогічної літератури з проблеми дистанційної освіти знаходимо чимало її визначень.

На інтернет-порталі Міністерства освіти і науки України дистанційна освіта висвітлюється як "можливість навчатися та отримувати необхідні знання віддалено від навчального закладу в будь-який зручний час" (mon.gov.ua).

Згідно з Положенням [про дистанційне навчання](#) під дистанційним навчанням розуміється "індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання в спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій" (Наказ МОН, 2013).

Дистанційна освіта, за переконанням О. Андреева, є синтетичною, інтегральною та гуманістичною формою навчання, що базується на використанні широкого спектра традиційних та нових інформаційних технологій, що застосовуються для передачі навчального матеріалу, його самостійного вивчення, діалогового обміну між викладачем та студентом, причому освітній процес не критичний до їх розташування в просторі і часі, а також до конкретного закладу освіти (Андреев, 1999).

За трактуванням І. Ібрагімова, дистанційна освіта є новою формою навчання, що надає комплекс освітніх послуг широким верствам населення в країні та за кордоном за допомогою спеціалізованого інформаційно-освітнього середовища на будь-якій відстані від закладу освіти. Це середовище є системно-організованою сукупністю засобів передачі даних, інформаційних ресурсів, протоколів взаємодії, апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення, що зорієнтована на задоволення освітніх потреб користувачів (Ібрагімов, 2005).

Група науковців (Є. Полат, М. Бухаркіна, М. Моїсеева) вважають, що дистанційне навчання – взаємодія викладача і студента на відстані, що відображає всі властиві навчальному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання) та реалізовується специфічними засобами Інтернет-технологій або іншими засобами, які передбачають інтерактивність (Полат, 2004).

Сучасні освітяни А. Лотоцька та О. Пасічник наголошують, що дистанційна форма навчання передбачає доступ до Інтернету, технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон тощо) в усіх учасників освітнього процесу, а також те, що вчителі володіють технологіями дистанційного навчання (Методичні рекомендації МОН, 2020).

Дистанційне навчання, на думку П. Ладика, – це здебільшого заочне навчання з максимальним використанням в освітньому процесі можливостей, що надаються сучасними засобами телекомунікацій і комп'ютерними мережами [Ладика, 2015].

Отже, аналіз визначень, наданих науковцями, дає змогу під поняттям «дистанційна освіта» розуміти форму навчання, що передбачає передачу навчальних матеріалів (за допомогою мережі Інтернет та технічного пристрою) від викладача студенту на самостійне опрацювання зі зворотнім зв'язком для консультацій та контролю.

У нашому дослідженні йдеться про дистанційну освіту не як повноцінну і самостійну форму навчання, а про впровадження дистанційних технологій у звичний освітній процес як різновид серед інших форм навчання. На думку фахівців в області дистанційної освіти, на сьогоднішній день найбільший інтерес представляють саме інтегровані педагогічні технології, що поєднують очні та дистанційні форми занять (Багорка, 2017; Басенко, 2015; Драгнєв, 2012; Терентьева, 2019; Шандригось, 2015).

Отже, метою дослідження є визначення доцільності та ефективності використання дистанційних технологій у викладанні окремих дисциплін у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Досвід використання інформаційних та інноваційних технологій у системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту лише починає накопичуватися, що підтверджується впровадженням комп'ютерних навчальних програм на основі сучасних мультимедійних засобів, в тому числі із спортивно-педагогічних дисциплін (аеробіки, гімнастики, спортивних ігор, легкої атлетики тощо). Вони відкривають нові можливості для засвоєння тем (посилення наочності та аудіовізуального впливу), вдосконалення знань, підвищення інтересу і мотивації, індивідуалізації освітнього процесу.

Однак цих даних ще не достатньо, а будь-яка професійна підготовка потребує постійного вдосконалення та оптимізації, а, отже, виникає потреба в розробці нових моделей навчання, які інтегрують дистанційні та традиційні методи, що допоможе перейти на новий рівень підготовки кадрів з фізичної культури і спорту.

Так, через епідеміологічний стан у країні було заборонено відвідування закладів освіти та оголошено про потребу в розробленні заходів щодо забезпечення проведення навчальних занять за допомогою дистанційних технологій.

Ця заборона тривала до кінця навчального року, що дало змогу не лише зробити напрацювання для передачі матеріалу студентам, але й повноцінно здійснювати поточний та підсумковий контроль рівня засвоєння знань.

Дослідження проводилося на базі Економіко-правничого коледжу Запорізького національного університету. Дистанційне навчання було організоване з використанням електронної системи Moodle ЗНУ.

Перехід на дистанційну форму навчання відбувся з початком другого модуля, що дало можливість порівняти рівень знань, отриманих протягом другого модуля, з рівнем, визначеним за результатами першого модуля, і зробити висновок про ефективність використання дистанційних технологій навчання. Аналіз здійснювався за дисциплінами "еорія і методика спортивних і рухливих ігор" та "Гімнастика з методиками викладання". З вказаних дисциплін було розроблено та впроваджено такі різновиди дистанційних елементів навчання: відеолекції та лекції у форматі мультимедійних презентацій PowerPoint; відеоконференції на платформі Zoom (у форматі лекцій, опитувань, вирішення задач); тестування та завдання в системі Moodle ЗНУ; посилання на відеоуроки.

Для зручності умовно розділимо бали за модуль (максимально 30) на рівні: 0-10 – низький рівень; 11-20 – середній рівень; 21-30 – високий рівень.

Аналізу підлягала успішність студентів спеціальності «Фізична культура і спорт» (60 осіб). На початку дослідження за перший модуль було отримано такі результати (сумарно за двома дисциплінами): 21% студентів набрали кількість балів, відповідну низькому рівню; 49% – середньому рівню; 30% – високому.

Аналіз рівня знань після другого модуля, що повністю пройшов дистанційно, виявив такі показники: 18% підтвердили низький рівень; 54% – середній, 28% – високий (рис.1)

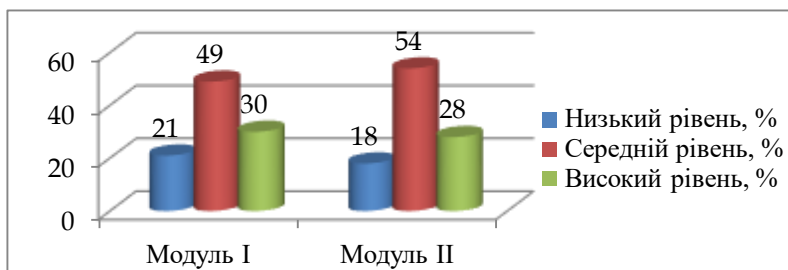


Рис. 1. Рівні знань, після першого та другого модулів

Отримані результати дають можливість констатувати, що з відхиленням у межах 2-5% здобувачі освіти зі спеціальності «Фізична

культура і спорт» підтвердили свій рівень знань. Таким чином, можемо припустити, що засвоєні раніше знання та темп навчання допомогли не знизити успішність і за форс-мажорних обставин (карантин). До того ж вважаємо, що впровадження дистанційних технологій дало змогу студентам успішно засвоїти програмний матеріал.

Другим етапом дослідження було передбачено анкетування серед студентів спеціальності фізична культура і спорт I-III курсів. Усього взяло участь в опитуванні 60 студентів (22, 17 та 21 студент I, II та III курсу, відповідно).

1. Чи вважаєте Ви доцільним введення елементів дистанційних технологій навчання в освітній процес на постійній основі?

2. Якщо Ви відповіли "так", то в якій формі?

3. У яких умовах вам було б зручно навчатися дистанційно?

На друге і третє питання допускалося по декілька відповідей.

Результати анкетування наводимо на рис.2.

Як видно з рисунку, на перше питання відповіді розподілилися таким чином, що відповідь "так" обрали 97%, 94% та 100% студентів I, II та III курсу відповідно.

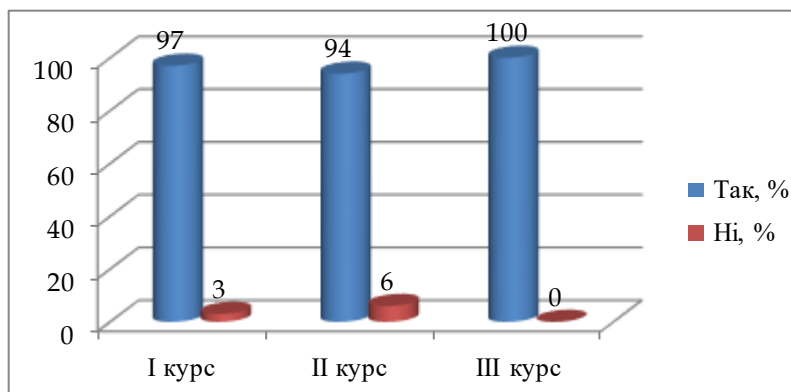


Рис. 2. Результати опитування щодо доцільності введення елементів дистанційних технологій навчання в освітній процес на постійній основі

На друге питання було обрано такі варіанти відповідей: "тестування в Moodle ЗНУ" – 95%, 83% та 78%; "відеоконференції/відеоконсультації в Zoom" – 24%, 31% та 21%; "відеолекції/мультимедіалекції" – 86%, 100%, 92% (рис.3).

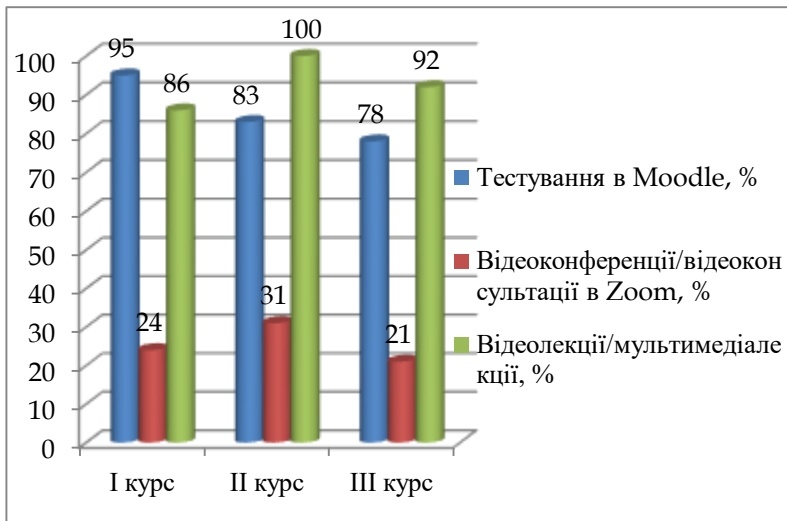


Рис. 3. Результати опитування щодо дистанційних елементів навчання

На третє запитання були відповіді: "під час несприятливих погодних умов" – 88%, 90%, 27%; "під час тренувально-змагальних зборів" – 75%, 83%, 63%; "під час тимчасової непрацездатності (лікарняний)" – 17%, 10%, 25%; "під час звичайних умов як повноцінну форму занять (контроль знань, засвоєння тем, тощо)" – 95%, 83% та 78% (рис.4).

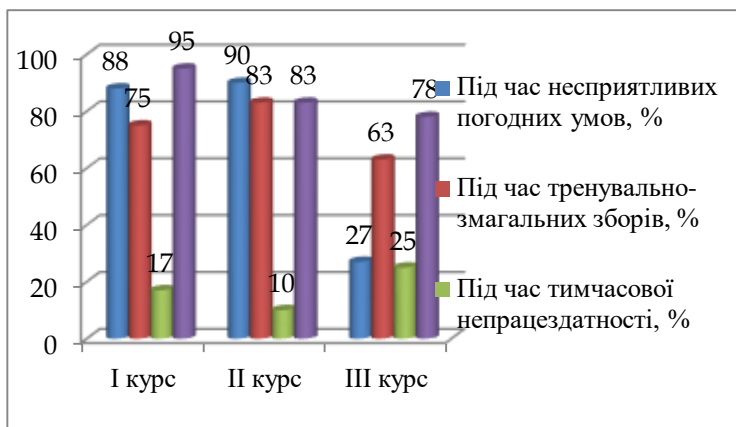


Рис.4. Результати опитування щодо умов дистанційного навчання

Висновки. Результати першого етапу дослідження підтвердили ефективність дистанційних технологій навчання в професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту при використанні їх протягом певного часу. Сталі результати можна отримати, продовжуючи застосування дистанційних технологій як допоміжної системи навчання в поєднанні з традиційною. Для майбутніх фахівців фізичної культури і спорту таке навчання має суттєві обмеження, оскільки жодні відеоматеріали не замінять практичне виконання технічних вправ, які неможливо виконати в не призначених для цього умовах. Однак для засвоєння теоретичних дисциплін, в тому числі і теоретичних розділів фахових спортивних дисциплін, застосовування дистанційних технологій вважаємо ефективним.

Результати другого етапу дослідження підтверджують позитивне ставлення студентів до використання дистанційних технологій навчання. Здобувачі освіти зацікавлені в дистанційному навчанні протягом тренувально-змагальних зборів. Анкетування виявило, що найбільш зручними для користування, сприйняття та розуміння елементами дистанційних технологій є тестування та відеолекції/мультимедіалекції. Запровадження обраних елементів у систему професійної підготовки фахівців із фізичної культури і спорту сприятиме скороченню обсягу аудиторних годин на вивчення матеріалу, який можливо представити дистанційно, та надати студентам більше можливостей для самовдосконалення.

Подальше впровадження технологій дистанційного навчання можливе також як одна з форм організації занять для розвитку компетенцій в області сучасних інформаційних технологій та для організації поточного та проміжного контролю.

Література

Андреев А.А. Дидактические основы дистанционного обучения в высших учебных заведениях: дисс... д-ра пед. наук:13.00.02 / МГУЭСИ. – М. 1999. – 289 с.

Багорка А.М. Дистанційне навчання в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у системі «коледж-університет». *Теорія і практика смарт навчання у професійній освіті*: матеріали 1 Всеукраїнської веб-конференції, Вінниця, 16 травня 2017 р. / ВДПУ ім. М. Коцюбинського; ред.кол.: Р. С. Гуревич [та інші]. – Вінниця, 2017. – 435 с. С. 147-151

Басенко О.В. Організація дистанційного навчання студентів ВНЗ спортивного профілю засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 11 (66)15, с. 12-16, 2015.

Драгнев Ю.В. Информатизация професійної освіти майбутнього вчителя фізичної культури. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. № 2, с. 33-35, 2012.

Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / И. М. Ибрагимов; Под ред. А. Н. Ковшова. – М: Издательский центр «Академия», 2005. – 336 с.

Ладика П. Особливості застосування дистанційного навчання під час викладання спортивно-педагогічних дисциплін / П. Ладика, Г. Шандригось, В.

Шандригось // [Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві](#). – 2015. – № 3. – С. 32-35.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/print138989959_2029395

Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciynna%20osvita-2020.pdf>. (дата звернення 08.06.2020).

Полат Е.С., Бухаркина М.Ю., Моисеева М.В. Теория и практика дистанционного обучения: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издат. центр «Академия», 2004. – 416 с.

Терентьева Н. О. Особенности дистанционной подготовки магистрантов факультетів фізичної культури. Інформаційні технології і засоби навчання, 2019, Том 69, №1., с.139-148

[Шандригось Г. А.](#) Дистанційне навчання в системі підготовки фахівців з фізичної культури і спорту / Г. А. Шандригось, В. І. Шандригось, П. І. Ладика // [Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури \(фізична культура і спорт\)](#). – 2015. – Вип. 5(1). – С. 270-273.

[Mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita](http://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita) [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. – Електронні дані. – Режим доступу: mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita (дата звернення 08.06.2020). – Назва з екрана.

Kerres M., DE Witt C. (2003): A Didactical Framework for the Design of Blended Learning Arrangements, Journal of Educational Media, 28(2-3), pp. 101-113.

R. Dawson, E. Georgiadou, P. Linecar, M. Ross. G. Staples (eds). Learning and Teaching Issues in Software Quality, Proceedings of the 11th International Conference on Software Process Improvement – Research into Education and Training, (INSPIRE 2006), April, Southampton, UK, ISBN 1-902505-77-8, The British Computer Society, pp. 139-150.

Valkanos Nikolaos, Georgiadou Elli, Hatzipanagos Stylianos, Berki Eleni, Siakas Kerstin (2005): ADDURI: A Framework for the Development and Support of Resource Based Learning Environments and Materials, in A Dafoylas, Walaa Mohamed Bakry, Alan Murfy (eds): e-Learning Online Communities, International Workshop Proceedings, 3 Jan. 2005, Cairo, Egypt, pp. 129-133.

References

Andreev A., (1999) *Didakticheskie osnovy distancionnogo obuchenija v vysshih uchebnyh zavedenijah: Diss ... d-ra ped. nauk: 13.00.02 / MGUJeSI* [The didactic foundations of distance learning in higher education: Diss ... Dr. ped. Sciences: 13.00.02/ MGUJeSI], Moskva [in Russian].

Bahorka A., (2017). *Dystantsiine navchannia v protsesi profesiinnoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv fizychnoi kultury i sportu u systemi «koledzh-universytet»* [Distance learning in the process of professional training of future specialists in physical culture and sports in the system "college-university"], Teoriia i praktyka smart navchannia u profesiinii osviti : materialy 1 Vseukrainskoi veb-konferentsii, Vinnytsia, 16 travnia 2017 r. Vinnytsia (pp. 147-151) [in Ukrainian].

Basenko O., (2015). *Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia studentiv VNZ sportyvnoho profilu zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii*. [Organization of distance learning of university students of sports profile by means of information and communication technologies], Naukovi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova, 11 (66)15, pp. 12-16 [in Ukrainian].

Drahnev Yu. (2012). Informatyzatsiia profesiinoi osvity maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury [Informatization of professional education of the future teacher of physical culture], *Pedahohika, psykhologhiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu*, 2, pp. 33-35 [in Ukrainian].

Ibragimov I. (2005). Informacionnye tehnologii i sredstva distancionnogo obuchenija. Ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ucheb. zavedenij [Information technologies and means of distance learning: manual for students], M: Izdatel'skij centr «Akademija» [in Russian].

Ladyka P. (2015). Osoblyvosti zastosuvannia dystantsiinoho navchannia pid chas vykladannia sportyvno-pedahohichnykh dystsyplyn [Features of the application of distance learning in the teaching of sports and pedagogical disciplines], *Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 3, pp. 32-35 [in Ukrainian].

Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy «Pro zatverdzhennia polozhennia pro dystantsiine navchannia [Elektronnyi resurs] [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On approval of regulations on distance learning [Electronic resource]/ Verkhovna Rada Ukrainy. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/print1389899592029395>

Orhanizatsiia dystantsiinoho navchannia v shkoli. Metodychni rekomendatsii. [Elektronnyi resurs] Organization of distance learning at school. Guidelines. [Electronic resource]. – Rezhym dostupu: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20sередnya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustantsiyna%20osvita-2020.pdf>. (data zvernennia 08.06.2020).

Polat E.S., Buharkina M.Ju., Moiseeva M.V. (2004). Teorija i praktika distancionnogo obuchenija: Ucheb. posobie dlja stud. vyssh. ped. ucheb. zavedenij [Theory and practice of distance learning: manual for students], M.: Izdat. centr «Akademija» [in Russian].

Terentieva N. (2019). Osoblyvosti dystantsiinoi pidhotovky mahistrantiv fakultetiv fizychnoi kultury [Features of distance training of undergraduates of physical education faculties. Information technologies and teaching aids], *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*, Vol. 69 (1), pp.139-148 [in Ukrainian].

Shandryhos H. A. Dystantsiine navchannia v systemi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoi kultury i sportu [Distance learning in the system of training specialists in physical culture and sports], *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15 : Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizyčna kultura i sport)*. Vyp. 5(1), pp. 270-273 [in Ukrainian].

mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita [Elektronnyi resurs] : [Internet-portal]. – Elektronni dani. – Rezhym dostupu: mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita (data zvernennia 08.06.2020). – Nazva z ekrana.

Kerres M., DE Witt C. (2003): A Didactical Framework for the Design of Blended Learning Arrangements, *Journal of Educational Media*, 28(2-3), pp. 101-113.

R. Dawson, E. Georgiadou, P. Linecar, M. Ross, G. Staples (eds). Learning and Teaching Issues in Software Quality, *Proceedings of the 11th International Conference on Software Process Improvement – Research into Education and Training, (INSPIRE 2006)*, April, Southampton, UK, ISBN 1-902505-77-8, The British Computer Society, pp. 139-150.

Valkanos Nikolaos, Georgiadou Elli, Hatzipanagos Stylianos, Berki Eleni, Siakas Kerstin (2005): ADDURI: A Framework for the Development and Support of Resource Based Learning Environments and Materials, in A Dafoylas, Walaa Mohamed Bakry, Alan Murfy (eds): *e-Learning Online Communities, International Workshop Proceedings*, 3 Jan. 2005, Cairo, Egypt, pp. 129-133.

АНОТАЦІЯ

Протягом останніх десятиліть відбувається стрімке поширення інформаційно-комунікаційних технологій, які прискорили розвиток дистанційного режиму освіти (переважно вищої школи). Технології сприяли перетворенню набору пропозицій викладача та очікувань студента щодо знань, які він може отримувати в зручному для нього місці, зручний для нього час. Навчання протягом усього життя стало звичним явищем.

Актуальність дослідження продиктована соціальними реаліями. Адже, перебуваючи в обставинах, які виключаєть можливість традиційного аудиторного навчання (тренувальні збори, участь у спортивних змаганнях, тимчасова непрацездатність, режим самоізоляції, карантин тощо), майбутній фахівець повинен мати можливість отримувати повноцінну освіту. Формат дистанційного навчання задовольняє безліч потреб як викладача, так і здобувача освіти. Однак, незважаючи на високий рівень розвитку інформаційних технологій, дистанційна освіта не має готових рішень у викладанні профільних дисциплін у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в закладах фахової передвищої та вищої освіти.

У статті розглядаються питання педагогічної взаємодії в дистанційному форматі, визначаються та обґрунтовуються особливості організації занять з профільних дисциплін із застосуванням синхронних та асинхронних дистанційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, аналізуються форми контролю в режимі дистанційного навчання.

Вивчення кожної дисципліни включає в себе теоретичний матеріал, який переважно вивчається самостійно під контролем викладача, відеолекції та лекції у форматі мультимедійних презентацій PowerPoint, відеоконференції на платформі Zoom у форматі лекцій, опитувань, вирішення задач, тестування та завдання в системі Moodle, посилання на відеоуроки.

Дистанційна освіта забезпечує комплексне використання сучасних технологій – освітніх, управлінських, комунікативних, інформаційних, вона є доступною і відкритою. Існує необхідність урізноманітнення форм спілкування, час їх проведення.

Результати проведеного дослідження дають підстави сподіватися, що подальші розробки та розвиток дистанційних технологій, їх інтенсивне впровадження сприятиме розширенню можливостей безперервної освіти у галузі фізичної культури і спорту.

Ключові слова: безперервна освіта, інформаційні технології, майбутні фахівці з фізичної культури та спорту, дистанційне навчання.